



Tjänsteutlåtande

Styrelsen 2025-02-17

Ärendenummer GSHAB-2024-00089 E-post: mats.boogh@gshab.goteborg.se

Handläggare: Mats Boogh

Telefon: 031-368 54 55

Information angående hantering av hemställan från Göteborg Energi AB rörande ekonomiska avkastningskrav

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

Information angående hantering av hemställan från Göteborg Energi AB rörande ekonomiska avkastningskrav antecknas.

Beskrivning av ärendet

Göteborg Energi AB:s styrelse beslutade på sitt styrelsemöte 2024-12-05 att hemställa till Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) att i samråd med Göteborg Energi AB, upprätta ett skriftligt förtydligande avseende tolkningen av bolagets ägardirektiv med avseende på de ekonomiska avkastningskraven.

Stadshus styrelse informerades på sitt styrelsemöte 2024-12-16 i vd-rapport om hemställan och vd informerade om att bolaget skulle återkomma med förslag om hur ärendet ska hanteras.

Frågeställningarna har efter dialog med tjänstepersoner i Göteborg Energi AB preciserats enligt följande.

- Förtydligande angående om ekonomiska avkastningskrav ska uppfyllas på årsbasis.
- Hur ekonomiska avkastningskrav för en koncern som helhet ska utvärderas i förhållande till avkastningskrav för respektive verksamhet

Befintligt ägardirektiv bedöms att ge tillräcklig vägledning för förståelsen av kommunfullmäktiges styrning avseende avkastningskraven varför Stadshus styrelse föreslås att anteckna informationen.

Stadshus har dock i bifogad promemoria kommenterat hemställan från Göteborg Energi AB. Utgångspunkt för kommentarerna är i huvudsak kommunfullmäktiges beslut från 2020-05-14, § 16 (dnr 0688/20) angående revidering av ägardirektiv med avseende på ekonomiska avkastningskrav.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Stadshus har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Stadshus promemoria angående ekonomiska avkastningskrav för Göteborg Energi AB
2. Protokollsutdrag och beslutsunderlag från Göteborg Energi AB 2024-12-05, § 16, Dnr 10-2023-0634

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

**Promemoria**

Styrelsen 2025-02-17

Ärendenummer GSHAB-2024-00089 E-post: mats.boogh@gshab.goteborg.se

Handläggare: Mats Boogh

Telefon: 031-368 54 55

Promemoria angående ekonomiska avkastningskrav för Göteborg Energi AB

Inledning

Styrelsen i Göteborg Energi AB beslutade vid styrelsemöte 2024-12-05 gällande behov av förtydligande av inriktning i Göteborg Energi AB:s ägardirektiv. Styrelsen beslutade att hemställa till Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) att i samråd med Göteborg Energi AB, upprätta ett skriftligt förtydligande avseende tolkningen av bolagets ägardirektiv med avseende på de ekonomiska avkastningskraven. De konkreta frågeställningarna nedan har preciserats efter dialog med tjänstepersoner i Göteborg Energi AB.

Befintligt ägardirektiv bedöms ge tillräcklig vägledning för förståelsen av kommunfullmäktiges styrning avseende avkastningskraven varför Stadshus styrelse föreslår att anteckna informationen. Stadshus har dock i denna promemoria lämnat kommenterar till hemställan från Göteborg Energi AB. Utgångspunkt för kommentarerna är i huvudsak kommunfullmäktiges beslut från 2020-05-14, § 16 (dnr 0688/20) angående revidering av ägardirektiv med avseende på ekonomiska avkastningskrav.

Bakgrund

Sammanfattning av hemställan från Göteborg Energi AB

Göteborg Energi AB beskriver i hemställan att utformningen av ägardirektivets avkastningskrav lämnar utrymme för tolkning, särskilt när det gäller utvärdering av enskilda verksamhetsdelar, och ser därför ett behov av förtydligande. Bolagets styrelse föreslår att en dialog inleds med Göteborgs Stadshus AB i syfte att skapa samsyn inom områden där det från bolagets sida upplevs att det råder ett tolkningsutrymme. Bolagets preciserar i hemställan inte ytterligare vari det upplevda tolkningsutrymmet består.

I dialogen mellan tjänstepersoner i beredningen av detta ärende framförs att tydliggörande och dialog önskas angående nedanstående områden.

- Förtydligande angående om ekonomiska avkastningskrav ska uppfyllas på årsbasis.
- Förtydligande angående hur ekonomiska avkastningskrav för en koncern som helhet ska utvärderas i förhållande till avkastningskrav för respektive verksamhet.

Göteborg Energi AB beskriver i sin hemställan att ägardirektivet utgör en central grund för utformningen av strategier och också för prissättning av produkter. Av hemställan framgår vidare att energikoncernens samlade resultat förväntas öka och att räntabiliteten på totalt kapital för koncernen som helhet antas överstiga det lägre gränsvärdet för koncernens samlade räntabilitet på 5 %. För vissa verksamhetsdelar framgår att det på

medellång sikt kommer att bli svårt att uppnå fastställda avkastningskrav för vissa verksamhetsdelar.

I det fall dialogen leder till att förhållanden tydliggörs föreslår bolaget att en översyn av ägardirektiv genomförs.

Generellt angående införandet av ekonomiska avkastningskrav i ägardirektiv

I kommunfullmäktiges budget 2020 angavs att samtliga ägardirektiv ska ha tydligt fastställda avkastningskrav på minst samma nivå som genomsnittlig branschnorm.

Under våren 2020 arbetade Stadshus fram förslag till reviderade ägardirektiv för relevanta bolag. I beslutsunderlagen beskrevs utgångspunkterna för avkastningskravens roll. Kommunfullmäktige tog under våren 2020 ställning till Stadshus förslag för respektive bolag och för Göteborg Energis del beslutade kommunfullmäktige 2020-05-14 att fastställa ägardirektivet för bolaget i ärendet Revidering av ägardirektiv för Göteborg Energi AB (§16 0688/20).

Av beslutsunderlaget framgår att avkastningsmåttens syftar till att synliggöra de olika verksamheter som bygger upp respektive koncern. Avkastningskraven ska ge kommunfullmäktige möjlighet till styrning och till utvärdering av hur olika verksamheter utvecklas och bedrivs i jämförelse med konkurrerande alternativ. Det framgår vidare att ägardirektiven, inkluderande avkastningskraven, ska ha ett långsiktigt perspektiv och att respektive verksamhets logik ska beaktas vid utformning av mått.

Av beslutsunderlaget framgår också att vissa av koncernerna, använder gränsvärden eller måltal för att följa den samlade koncernen.

I samtliga ägardirektiv som vid den tiden reviderades framgår att styrelsen för bolaget har ansvar för att löpande bidra med analys om hur förutsättningar och förhållanden skiljer sig åt mellan branschnormer och de egna verksamheterna samt om hur verksamheterna utvecklas i relation till branschen.

Ekonomiska avkastningskrav koncernen Göteborg Energi

Avkastningskraven per verksamhet utvecklades i samverkan med bolaget och bedömdes motsvara branschnormer. Underlag utgjordes bland annat av bolagets egna underlag för omvärldsbevakning.

I beslutsunderlaget från 2020-05-14 framgick att samtliga verksamheter med ett undantag, kylaverksamheten, vid beslutstillfället redovisade lönsamhet och resultat motsvarande de avkastningskrav som föreslogs och beslutades. För verksamhetsområdet kyla var utfallet för räntabilitet på totalt kapital negativt då verksamheten redovisade förluster. Den långsiktiga ambitionen för verksamhetsområdet bedömdes vara att uppnå en räntabilitet på totalt kapital motsvarande kraven för fjärrvärme. Bolaget bedömde att den föreslagna nivån inte skulle komma att uppnås på kortare tidshorisont än ca 10 - 15 år.

Avkastningskraven fastställdes enligt följande:

Verksamhet (moderbolag)	Inriktning, som genomsnitt över en 5-årsperiod, branschnorm baserat på bokförda värden
Fjärrvärme (Räntabilitet totalt kapital)	8 – 10 %
Kyla (Räntabilitet totalt kapital)	8 – 10 %
Verksamhet (dotterbolag)	Inriktning, som genomsnitt över en 5-årsperiod, branschnorm baserat på bokförda värden
Elnät (Räntabilitet totalt kapital)	9 – 12 %
Gasnät (Räntabilitet totalt kapital)	8 – 10 %
Elhandel (Nettomarginal)	≥ 2 %
Stadsfiber (Räntabilitet totalt kapital)	3 – 5 %

Vid tidpunkten för kommunfullmäktiges beslut, baserat på bolagets omvärldsanalys, bedömdes att energibolag/koncerner med liknande verksamhet redovisade en räntabilitet på totalt kapital i intervallet 5 – 8 procent vilket fastställdes som nivå för den samlade energikoncernen.

Stadshus samlade kommentarer

Göteborgs kommun bedriver verksamheter i bolagsform organiserade i olika bolag/koncerner under Göteborgs Stadshus AB. Som utgångspunkt gäller att kommuner har rätt att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till en juridisk person. Det är kommunfullmäktige i egenskap av ägare som beslutar om vilka kommunala angelägenheter – verksamheter - som ska bedrivas i bolagsform, dess ändamål, uppdrag, ekonomisk inriktning och hur dessa koncernmässigt ska organiseras.

Stadshus och moderbolag i Stadshuskoncernen har i uppdrag att på olika sätt stödja kommunfullmäktige i ägandet. I detta uppdrag ingår att följa upp verksamheternas utveckling vad gäller ändamål, uppdrag och ekonomi. I Stadshus och moderbolagens uppdrag ligger även att återföra väsentlig information till ägaren och i samverkan med berörda bolag ta initiativ till ändrad inriktning för verksamheterna. Fastställandet av avkastningskrav, mål och/eller gränsvärden ökar ägarens/kommunfullmäktiges möjlighet att värdera verksamheterna.

Stadshus konstaterar med utgångspunkt i kommunfullmäktiges beslut från 2020-05-14 att införandet av avkastningskrav syftade till öka möjligheten till branschmässig utvärdering och analys av respektive verksamhet. (Ett bolag kan innehålla en eller flera verksamheter). För vissa koncerner/bolag har också angivits gränsvärden eller måltal för koncernen/bolaget som helhet. Där sådana mått för hela koncerner har fastställts är dessa krav inte överordnade krav som fastställts för respektive verksamhet. Om gränsvärden eller måltal för hela koncerner/bolag (varaktigt) underskrids indikeras att koncernens/bolagets totala lönsamhet eller finansieringssituation medför ökad risk och att det kan krävas fördjupad analys av respektive verksamhets situation och förutsättningar.

Analysen i förhållande till måltal och gränsvärden för såväl enskilda verksamheter och bolag/koncerner bör ske såväl kort- som långsiktigt och med beaktande av verksamhetens logik. I koncernen Göteborg Energi görs över tid stora investeringar med långa avskrivningstider och uppföljning av måltal och gränsvärden bör ske med beaktande av denna logik. I ägardirektivet för Göteborg Energi AB har därför angivits att måltal och gränsvärden utgör en inriktning, som ska uppnås som genomsnitt över en 5-årsperiod.

Stadshus gör bedömningen att ur kommunfullmäktiges perspektiv, med utgångspunkt i ägardirektiv, riktlinjer för ägarstyrning och kommunfullmäktiges beslut från 2020-05-14, så ska respektive verksamhet över tid styras, utvärderas och analyseras mot ändamål, uppdrag samt ekonomi som ägaren fastställt för de enskilda verksamheterna.

Verksamheter där förutsättningar förändras, som varaktigt avviker ifrån fastställda avkastningskrav eller som ser svårigheter att uppfylla ändamål, uppdrag eller ekonomiska mål ska synliggöras och rapporteras i syfte att ge kommunstyrelsen möjlighet att fullfölja sin uppsiktsplikt samt att ge ägaren/kommunfullmäktige möjlighet att värdera om åtgärder kopplat till den enskilda verksamheten ska vidtas.

I denna promemoria har kommenterats de frågeställningar som Göteborg Energi AB i hemställan önskat tydliggörande och dialog om. Frågeställningarna har preciserats efter dialog med tjänstepersoner i Göteborg Energi AB. Sammanfattningsvis konstaterar Stadshus att det är centralt i ägarstyrningen att uppföljningen av såväl ändamål, uppdrag och ekonomi ska möjliggöra att de enskilda verksamheter som kommunfullmäktige beslutat att bedriva i bolagsform kan följas och värderas. I Göteborg Energi AB har långsiktiga ekonomiska avkastningskrav fastställts för respektive enskild verksamhet. Avvikelser, och i synnerhet varaktiga avvikelser, från ekonomiska avkastningskrav för en enskild verksamhet ska synliggöras och vid behov ska kommunfullmäktige ges möjlighet att värdera inriktningen för verksamheten. Verksamhetslogiken med större investeringar enskilda år medför att resultat och lönsamhet kan avvika på årsbasis. För samtliga verksamheter krävs dock att dessa långsiktigt kan redovisa resultat och lönsamhet motsvarande branschpraxis och löpande motivera eventuella avvikelser.

En ändamålsenlig tillämpning och tolkning av ägardirektivets krav måste ske med beaktande av lagstiftningens och fullmäktiges intentioner. Kunskap och förståelse för den egna rollen i relation till kommunfullmäktige som ägare är i grunden avgörande för en ändamålsenlig tillämpning och tolkning av krav som formulerats i ägardirektiv och i andra styrande dokument.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

STYRELSEPROTOKOLL

Bolag: Göteborg Energi AB

Protokollsnr. 2024/09

Dag: 2024-12-05

Tid: 12.30 – 17.20

Plats: Göteborg Energi AB, Johan Willins Gata 3, rum Hammarkullen

Närvarande: Ledamöter

Gunnar Westerling, ordförande
Johan Gente, *t.o.m. p 10*
Armand Emre Santa
Anders Åkvist
Fadila Bajraktarevic
Mats Rahmberg, 2:e vice ordförande
Per Eric Trulsson
Ellinor Karlsson, *t.o.m. p 21*

Suppleanter

Mattias Henriksson, *tjänstgör; ej p 15*
Henrik Sjöstrand, *fr.o.m. p 18, tjänstgör fr.o.m. p 18*
Abo Moradi, *tjänstgör pp 11 – 17, samt fr.o.m. p 22*

VD

Per-Anders Gustafsson

Ekonomidirektör

Anna-Karin Jernberg

Protokollförare

Anna Maria Dermark Dunér

Personalrepresentanter

Helena Grunditz, SACO
Ulf Berndtsson, Vision
Lennart Kramér, Vision

Övriga närvarande

Hedvig Aspenberg, *pp 7, 21*
Stefan Karlsson, *pp 9-11*
Christofer Åslund, *pp 16-17*
Torbjörn Kaliff, *p 18*
Paul Leinberg, *p 18*
Lars Holmquist, *p 20*
Daniel Eklund, *p 22*
Malin Flysjö, *p 23*

Frånvarande:

Frånvarande

Nicklas Attefjord, 1:e vice ordförande
Bella Nordin
Adli Abouzeedan
Eduard Constantin Neagoe

Diarienummer:
10-2023-0634Ärende:
16. **Förtydligande av inriktning ägardirektiv**

Mattias Henriksson återansluter till mötet.

Christofer Åslund föredrar ärendet i enlighet med på förhand utsända handlingar.

Styrelsen diskuterar och Christofer Åslund samt Per-Anders Gustafsson svarar på frågor.

Styrelsen beslutar att

1. Godkänna föreliggande beskrivning enligt Bilaga "Behov av förtydligande av inriktning i Göteborg Energis ägardirektiv".
2. Hemställa till Göteborgs Stadshus AB att i samråd med Göteborg Energi AB, upprätta ett skriftligt förtydligande avseende tolkningen av bolagets ägardirektiv.

Rätt utdraget i tjänsten intygar


Ann-Jeanette Pihlström

Beslutsunderlag

Datum: 2024-12-05

Diarienummer: 10-2023-0634

Handläggare: Christofer Åslund

Telefon: 031 – 62 81 73

E-post: christofer.aslund@goteborgenergi.se

Förtydligande av inriktning i Göteborg Energis ägardirektiv

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborg Energi AB:

Jag föreslår att styrelsen beslutar att

1. Godkänna föreliggande beskrivning enligt Bilaga "Behov av förtydligande av inriktning i Göteborg Energis ägardirektiv".
2. Hemställa till Göteborgs Stadshus AB att i samråd med Göteborg Energi AB, upprätta ett skriftligt förtydligande avseende tolkningen av bolagets ägardirektiv.

Sammanfattning

I Göteborg Energis ägardirektiv fastställs de mål som koncernen som helhet förväntas uppnå, inklusive avkastningskrav för specifika verksamhetsdelar. Avkastningskraven utgör en central grund för utformningen av bolagets strategier och prissättning av produkter. Göteborg Energi konstaterar att utformningen av ägardirektivets avkastningskrav lämnar utrymme för tolkning, särskilt när det gäller utvärderingen av enskilda verksamhetsdelar, och ser därför behov av förtydligande. För att tydliggöra ägarens förväntan på avkastning från Göteborg Energi förslår bolaget att en dialog inleds med Göteborgs Stadshus AB. Dialogens målsättning är att uppnå en samsyn inom de områden där tolkningsutrymme föreligger samt att Göteborgs Stadshus AB upprättar ett skriftligt förtydligande avseende nämnda områden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Göteborg Energis resultat efter finans för koncernen som helhet förväntas nå höga nivåer kommande år och uppnå koncernens avkastningskrav om räntabilitet på totalt kapital i spannet 5 – 8%. Prognoser visar dock att för vissa verksamhetsdelar kan det på medellång sikt bli svårt att uppnå de enskilda avkastningskraven enligt ägardirektivet, till följd av bland annat omfattande investeringsbehov. Göteborg Energi konstaterar att formuleringarna i ägardirektivet kan tolkas på olika sätt, vilket innebär att utvärderingen av bolagets måluppfyllelse blir otydlig.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ingen bedömd påverkan utifrån detta perspektiv.

Bedömning ur social dimension

Ingen bedömd påverkan utifrån detta perspektiv.

Samverkan

Ärendet samverkas enligt gängse rutiner.

Bilagor

1. Behov av tolkning av inriktning i Göteborg Energis ägardirektiv
2. Göteborg Energis ägardirektiv

Ärendet

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Energis ägardirektiv utgör en central grund för utformningen av bolagets strategier och prissättning av produkter. En tydlighet i ägardirektivets tolkning är väsentlig för att bedriva bolagets verksamhet och utvärdera måluppfyllelsen. Föreliggande ärende beskriver hur Göteborgs Energi har konstaterat att formuleringarna i ägardirektivet kan tolkas på olika sätt vilket skapar otydlighet.

Bakgrund

Se Bilaga 1.

Kundperspektiv

Ingen bedömd påverkan utifrån detta perspektiv.

Konsekvens vid beslut

Göteborgs Energis inleder en dialog med Göteborgs Stadshus AB i syfte att upprätta ett skriftligt förtydligande om ägardirektivets inriktning.

Konsekvens om ej beslut

Tolkning av ägardirektivets tillämpning är fortsatt otydlig i vissa avseenden. Utvärdering av bolagets måluppfyllelse riskerar därmed att bli svår.

Kommunikationsplan

Ingen särskild kommunikation planeras.

Göteborgs Energis bedömning

Göteborgs Energi konstaterar att ägardirektivets avkastningskrav lämnar utrymme för tolkning, särskilt när det gäller utvärderingen av enskilda verksamhetsdelar, och ser därför behov av förtydligande.

Göteborg som ovan



Per-Anders Gustafsson

Beslutsunderlag
Datum: 2024-12-05
Diarienummer: 10-2023-0634

Handläggare: Christofer Åslund
Telefon: 031 – 62 81 73
E-post: christofer.aslund@goteborgenergi.se

Bilaga 1

Behov av förtydligande av inriktning i Göteborg Energis ägardirektiv

Bakgrund

I Göteborg Energis ägardirektiv fastställs de mål som koncernen som helhet förväntas uppnå, inklusive avkastningskrav för specifika verksamhetsdelar. De fyra dotterbolagens mål och avkastningskrav beskrivs i specifika ägardirektiv, som tillsammans svarar upp till kraven på energikoncernen som helhet.

Grundprincipen är att varje verksamhetsdel ska ha en långsiktig och strategisk ekonomistyrning, med målet att ge en avkastning som är jämförbar med liknande verksamheter inom branschen. Utfallet utvärderas löpande och sammanställs vid bokslut, för att fungera som underlag för långsiktig styrning och revision. Då energimarknaden påverkas av många faktorer i omvärlden kan resultatet skilja mycket mellan enskilda år. Därför utvärderas Göteborg Energis verksamhetsdelar mot genomsnittet över en 5-årsperiod medan för koncernen som helhet anger ägardirektivet att den ekonomiska styrningen ska ha en inriktning om räntabilitet på totalt kapital i spannet 5 – 8 %.

Nuläge

Göteborg Energis ägardirektiv utgör en central grund för utformningen av bolagets strategier och prissättning av produkter. De senaste åren har energimarknaden kännetecknats av en hög volatilitet, vilket också påverkat bolagets verksamhet kraftigt.

Göteborg Energi erfar att formuleringarna i ägardirektivet kan tolkas på olika sätt, vilket innebär att utvärderingen av bolagets måluppfyllelse blir otydlig.

Affärsstyrningen är komplex och behöver beakta många olika aspekter såsom investeringsbehov, lönsamhet, konkurrenskraft, regulatoriska förändringar och den övergripande omvärldssituationen. Då energiinfrastruktur har lång livslängd varierar kapitalbehovet mellan olika perioder. Göteborg Energis resultat efter finans för koncernen som helhet förväntas nå höga nivåer kommande år och uppnå koncernens avkastningskrav om räntabilitet på totalt kapital i spannet 5 – 8%. Prognoser visar dock att för vissa verksamhetsdelar kan det på medellång sikt bli svårt att uppnå de enskilda avkastningskraven enligt ägardirektivet, till följd av bland annat omfattande investeringsbehov.

Behov av förtydligande

Göteborg Energi konstaterar att ägardirektivets avkastningskrav lämnar utrymme för tolkning, särskilt när det gäller utvärderingen av enskilda verksamhetsdelar, och ser därför behov av förtydligande.

För att tydliggöra ägarens förväntan på avkastning från Göteborg Energi förslår bolaget att en dialog inleds med Göteborgs Stadshus AB. Dialogens målsättning är att uppnå en samsyn inom de områden där tolkningsutrymme föreligger samt att Göteborgs Stadshus AB upprättar ett skriftligt förtydligande avseende nämnda områden. I det fall dialogen leder till ett behov av förändringar i Göteborg Energi AB:s och/eller något av dotterbolagens ägardirektiv föreslår bolaget att en sådan översyn genomförs.



Ägardirektiv Göteborg Energi AB

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning utgör tillsammans med bolagsordning och detta ägardirektiv underlaget för kommunfullmäktiges styrning av bolaget. Genom ägardirektivet anger kommunfullmäktige ändamålet och den långsiktiga viljeriktningen för bolagets verksamhet samt krav och förväntan på bolaget. Direktivet syftar till att skapa förutsättningar för ett effektivt styrelsearbete, en aktiv ägarstyrning och uppsikt över bolaget.

Ägardirektivet är uppdelat i tre kapitel. **Kapitel 1 och 3** är generella och likalydande för alla av Göteborgs Stad helägda bolag. Av **kapitel 2** framgår direktiv som gäller specifikt för Bolaget. För delägda bolag gäller villkoren enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 1 – Inledande bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver förutsättningarna för kommunfullmäktiges samlade styrning av Bolaget.

- § 1 Syftet med stadens ägande av bolag är att dessa, tillsammans med stadens övriga verksamheter, ska skapa nytta för staden, dess boende, besökare och verksamheter samt medverka i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle. Hela staden-nytta och helhetssyn ska genomsyra bolagets verksamhet. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till uppdraget, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.
- § 2 Kommunfullmäktiges samlade styrning av stadens bolag handlar ytterst om att medverka till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Kommunfullmäktiges budget är det överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads bolag som ska genomföras av Bolaget. Implementeringen av kommunfullmäktiges strategiska målsättningar ska följa vedertagna metoder för strategisk planering, genomförande och uppföljning.
- § 3 Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.
- § 4 Bolaget ska utföra sitt uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot alla former av diskriminering. Det ska vara föredöme i jämställdhets- och mångfaldsarbetet, arbeta aktivt för en inkluderande kultur samt ha god affärsetik och ett aktivt anti-korruptionsarbete. För Göteborgs Stad som ägare är det av särskild vikt att Bolaget arbetar för en sund och säker arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter samt goda och anständiga arbetsvillkor.

Kommunens medlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Oavsett förutsättningar, bakgrund och var i kommunen man bor, ska människor bli värdigt bemötta och få en god och likvärdig service.

- § 5 Bolaget har ansvar för att samråda med och aktivt söka samverkan med andra nämnder och bolagsstyrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra eller när det är nödvändigt för att uppnå helhetssyn i genomförandet av kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.
- § 6 Fornellt utövar kommunfullmäktige ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer samt genom att fastställa bolagsordning och ägardirektiv för det enskilda bolaget.
- § 7 Göteborgs Stadshus AB har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för den praktiska ägarstyrningen av Göteborgs Stads bolag med utgångspunkt i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget och andra styrande dokument samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige.
- § 8 Roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur framgår av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 2 – Specifikt för Göteborg Energi AB

Innehållet i detta kapitel beskriver ändamålet med Bolagets verksamhet och kommunfullmäktiges uppdrag till Bolaget.

Det kommunala ändamålet

- § 1 Staden vill genom sitt ägande av Göteborg Energi AB kunna integrera och utveckla energi- och bredbandsverksamheten i stadsutvecklingen samt medverka i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle.
- § 2 Vidare är också syftet att säkerställa miljö- och klimatomfattigt hållbar, leveranssäker och prisvärd energi och infrastruktur för kommunikation för stadens medborgare och företag.

Bolagets uppdrag

- § 3 Bolaget ska bedriva produktion, distribution och handel inom energiområdet samt tillhandahålla infrastruktur för kommunikation.
- § 4 Bolaget ska samverka i och stödja det strategiska utvecklingsarbete som staden bedriver. Bolaget ska utforska samt utveckla nya områden inom energiförsörjning. Bolaget ska på sikt utveckla miljöbelastande energikällor och genom framsynighet aktivt delta i processen för ett fossiloberoende Göteborgssamhälle.
- § 5 Bolaget ska i samverkan med stadens förvaltningar och bolag verka för en större energieffektivitet i bebyggelse och energitillförselsystemet.
- § 6 Bolaget ska erbjuda produkter och tjänster som är konkurrenskraftiga både vad gäller kvalitet och pris. I de fall bolaget utforskar och utvecklar ännu inte kommersiellt beprövade lösningar är det nödvändigt att bolaget använder transparenta värderingsmetoder för bedömning av sådana projekt. För att

underlätta prioritering av olika projekt bör samhällsekonomi och miljönytta kunna värderas gentemot ekonomiska konsekvenser.

- § 7 Bolaget ska i huvudsak bedriva sin verksamhet inom Göteborgs stad. För att bolaget ska kunna säkerställa sitt uppdrag från kommunfullmäktige enligt detta ägardirektiv kan bolaget, i de fall speciallagstiftning tillåter, bedriva verksamhet utanför kommungränsen. Då verksamhet bedrivs utanför kommungränsen är det extra viktigt att bolaget prövar och motiverar verksamheten utifrån stadens mål och nyttan för kommunmedlemmarna.
- § 8 Bolaget ska utveckla miljöanpassad energiproduktion och energidistribution och i övrigt verka för en minskad miljöpåverkan.
- § 9 Bolaget har ett ansvar i att underlätta för kunderna/kommunmedlemmarna vad gäller minskad energiförbrukning.
- § 10 Bolaget ska samverka med akademien och näringsliv samt andra aktörer i syfte att skapa förutsättningar för en önskvärd utveckling för bolaget och Göteborgs stad.

Ekonomi och effektivitet

- § 11 Bolaget ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande till nytta för Göteborgs stad, dess boende, besökare och näringsliv. Bolaget ska fastställa lämpliga finansiella nyckeltal för bolaget/koncernen totalt och för de olika verksamhetsdelarna så att verksamhetens utveckling kan följas och värderas.
- § 12 Ägaren har som långsiktigt finansiellt/ekonomiskt krav på koncernen Göteborg Energi att verksamhetens delar ger en avkastning som står i paritet med andra jämförbara verksamheter. För koncernen Göteborg Energis verksamheter innebär detta följande:

Verksamhet (moderbolag)	Inriktning, som genomsnitt över en 5-årsperiod, branschnorm baserat på bokförda värden
Fjärrvärme (Räntabilitet totalt kapital)	8 – 10 %
Kyla (Räntabilitet totalt kapital)	8 – 10 %
Verksamhet (dotterbolag)	Inriktning, som genomsnitt över en 5-årsperiod, branschnorm baserat på bokförda värden
Elnät (Räntabilitet totalt kapital)	9 – 12 %
Gasnät (Räntabilitet totalt kapital)	8 – 10 %
Elhandel (Nettomarginal)	≥ 2 %
Stadsfiber (Räntabilitet totalt kapital)	3 – 5 %

- § 13 För koncernen som helhet innebär den ekonomiska styrningen en inriktning där soliditet ska vara minst 30 % och räntabilitet på totalt kapital i intervallet 5 - 8 %.
- § 14 Det åligger bolaget att löpande, i enlighet med av Stadshus anvisad process, bidra med analys om hur förutsättningar och förhållanden skiljer sig åt mellan branschnormer och de egna verksamheterna samt om hur verksamheterna utvecklas i relation till branschen.
- § 15 Bolaget ska, i nära samverkan med Stadens övriga bolag och förvaltningar, sträva efter en intern effektivitet där samordning och resursdelning är naturliga insatser för att uppnå synergier och effektivitet.

Bolaget som en del av Stadens organisation

- § 16 Bolaget utgör moderbolag i underkoncernen Göteborg Energi, och ska på en övergripande nivå leda och samordna arbetet inom underkoncernen.
- § 17 Bolaget ska i rollen som moderbolag följa de krav som gäller enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

- § 18 Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Bolagets styrelse ansvarar för att värdera om ett ärende är av principiell beskaffenhet eller ej. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas, ska Stadshus AB tillfrågas.
- § 19 Bolaget ansvarar för att ge Stadshus AB möjlighet att yttra sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 20 Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräknningen är inte uttömmande):
- Ändring av aktiekapitalet
 - Beslut om kapitaltillskott till bolag, som inte i särskild ordning delegerats till kommunstyrelsen eller Stadshus AB
 - Fusion eller likvidering av bolag
 - Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde
 - Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt
 - Bildandet av stiftelse
 - Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi, oavsett om säljare/köpare är annat bolag i staden eller inte
 - Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde

- i. Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t.ex. större investeringar eller avyttringar av tillgångar).

Kapitel 3 – Generella bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver generella skyldigheter för Göteborgs Stads helägda bolag. Vad som gäller de delägda bolagen beslutas i samråd med övriga delägare.

- § 1 Ändring av bolagsordning beslutas av kommunfullmäktige.
- § 2 Bolaget ska varje år upprätta och anta en arbetsordning för styrelsens arbete jämte instruktion avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt instruktion avseende ekonomisk rapportering till styrelsen.
- § 3 Samtliga kallelser inklusive dagordningar, handlingar och protokoll i bolagets styrelse ska finnas tillgängliga på stadens hemsida. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt granska Bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som begärs, om inte informationen omfattas av sekretess. Om informationen om verksamheten är sekretessbelagd måste alternativa sätt att överlämna informationen övervägas.
- § 4 Bolaget ansvarar för att rapportera väsentliga händelser i verksamheten till sitt moderbolag och kommunstyrelsen. Bolaget har alltid utöver den löpande rapporteringen ett ansvar att på eget initiativ informera om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.
- § 5 Bolaget är skyldigt att tidigt anmäla misstankar om allvarliga oegentligheter i bolagets verksamhet till stadsrevisionen
- § 6 Bolaget ska i sin verksamhet samverka med stadens övriga nämnder och bolag i syfte att främja det som är mest ändamålsenligt utifrån ett hela staden perspektiv, med beaktande av krav i kommunallagen och aktiebolagslagen samt annan lag och författning. Bolaget har ett ansvar för att samråda med, och aktivt söka samverkan med, andra nämnder och styrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra.
- § 7 Allmänhetens intresse av insyn i stadens bolag tillgodoses genom att offentlighetsprincipen omfattar bolaget.
- § 8 Kommunfullmäktigeledamot har rätt att närvara vid bolagsstämmor i direkt och indirekt helägda bolag samt har rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelsen och verkställande direktören, ställa frågor.
- § 9 Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt, och som grund för kommunstyrelsens beslut, ska bolagsstyrelsen och verkställande direktören i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget har bedrivit under kalenderåret bedöms ha varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de

kommunala befogenheterna i enlighet med § 3 i bolagsordningen.

- § 10 Bolagsstyrelsen ska årligen utvärdera sitt eget styrelsearbete. Utvärderingen ska minst omfatta:
- a. om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter
 - b. om styrelsens arbetsformer fungerar
 - c. om styrelsen är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning.

Om bolagsstyrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska bolagsstyrelsen åtgärda dessa. Utvärderingen, dock ej innehållet, ska protokollföras samt skickas till bolagets moderbolag. Stadshus AB svarar för att samla in protokollen samt rapportera vidare till kommunstyrelsen.

- § 11 Bolagsstyrelsen ska varje år utvärdera verkställande direktörens insatser, endast styrelseledamöter och suppleanter närvarar vid utvärderingen.
- § 12 Tvister mellan direkt och indirekt helägda bolag samt mellan nämnd och bolagsstyrelse i helägt bolag avgörs enligt särskild ordning, vilken framgår av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens beslutade delegation.

Personuppgifter

- § 13 Bolagsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i Bolagets verksamhet

Arbetsgivarfrågor

- § 14 Bolaget ska som arbetsgivare följa Göteborgs Stads arbetsgivarpolitiska inriktning samt utvecklingen inom området. Bolaget ska samråda med Stadshus AB inför viktigare beslut i arbetsgivarfrågor av principiell strategisk betydelse. Stadshus AB ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Arbetsstagarrepresentation i styrelsen

- § 15 Lagen om styrelserepresentation för de privatanställda gäller även av staden ägda bolag så länge dessa uppfyller kraven för lagens tillämpning. Lokal arbetsstagarorganisation fattar beslut om inrättande av styrelserepresentation och bolagsstyrelsen ska skriftligen underrättas om sådant beslut.
- § 16 Varje bolagsstyrelse bör söka en överenskommelse med de lokala fackliga organisationerna som innebär att de fackliga organisationerna avstår från formella styrelseposter och istället ges möjlighet att närvara med yttranderätt och förslagsrätt vid sammanträden. Om lokal arbetsstagarorganisation fattar beslut om inrättande av formell styrelserepresentation kan bolaget begära undantag från lagen hos Nämnden för Styrelserepresentationsfrågor.

Giltighet

- § 17 Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på bolagsstämman.